

Razvoj evropske dramatike

ANTIKA

Grška antična dramatika

- povezana z verstvom
- razvija se v klasičnem obdobju /atiškem/ (5. in 4. st. pr. n. š. do nastopa Aleksandra Velikega)
- razvijeta se tragedija in komedija
 - *tragedija: -TESPIS (začetnik grške tragedije)
 - AISHILOS
 - SOFOKLES (najpomembnejši grški dramatik) – Antigona
 - EVRIPIDES
 - *komedija: - ARISTOFANES

značilnosti grške tragedije:

- motivi iz življenja višjih družbenih slojev
- sintetična in analitična tehnika
- tragični junak, ki psihično in fizično propade
- tragičnost – dramsko osebo pelje v propad
- snov je mitološka – človekova podrjenost volji bogov in polbogov
 - junaki
- enotnost dogajanja
- verz – verzificirano delo
- bolj pomembna kot komedija
- katarza oz. očiščenje

značilnosti grške komedije:

- snov je iz vsakdanjega življenja
- preprost, vsakdanji jezik
- sintetično – analitična tehnika
- satira – rimska komedija, ki je zelo ostra do političnih sistemov

Rimska antična dramatika

- v Arhaični dobi je vrh komedije
- v srebrni dobi – tragedija (14. st. n. št. do l. 117)
- komedijo bolj cenijo kot tragedijo
- razvijeta se tragedija in komedija
 - *tragedija – SENEKA
 - *komedija – PLAVT
 - TERENCE

značilnosti rimske komedije:

- namen je zabavati
- osebe so izmišljene iz sodobnega vsakdanjika
- jezik je vsakdanji, preprost, razumljiv
- komičnost: - situacijska komika
 - telesna komika

- groteskna komika
- značajska komika
- besedna ali verbalna komika
- zgradba : kot tragedija
- 2 tipa: stara komedija – satirična
nova komedija – zasebna

značilnosti rimske tragedije:

- snov je iz mitologije; človekova podrejenost volji bogov
- motivi, teme: - višji sloj
- bitka za oblast, iskanje pravice
- zgradba: zasnova, zaplet, vrh, razplet, razsnova
- tragičnost: tragični konflikt (plemenitost glavno osebo privede v propad)
- namen: katarza oz. očiščenje
- jezik je vzvišen

SREDNJI VEK

- liturgične igre (cerkvene igre) – liturgična drama – pasijanske igre
- misterije: vsebina – brezmadežna Marija
- moraliteta: pove kako bog spelje grešnika (Slehernik)
- morakli: igrane zgodbe o Kristusovih čudežih
- posvetno vsebino ima le Burka o jezičnem dohtarju – komična igra – farsa

RENESANSA

dramatika: Hanlet, Romeo in Julija, Otello

- Anglija: W. SHAKESPEARE
- Hrvatska: M. DRŽIĆ
- doseže absolutni vrh; antični vzorci so se združili s srednjeveškimi
- snov in ideje: so iz sodobnega življenja in iz duha renesanse
- katarza ali očiščenje (tragedija)
- Elizabetinsko gledališče

KLASICIZEM

komedija: MOLIERE (Tartuffe, Namišljeni bolnik)

tragedija: PIERRE CARNEILE (Cid)

JEAN BAPTISTE RACINE (Fedro)

- pravilo o enotnosti kraja, časa in dogajanja v dramatici
- razcvet na tragediji in komediji
- glavne tragedije so napisali: - CARNEILLE
- RACINE
- MOLIERE – mojster vseh časov

RAZSVETLJENSTVO

- imperalizem in materializem
- razvijeta se komedija in meščanska komedija
 - *komedija: - GOLDENI
 - BEAUMARCHAIS
 - VOLTAIRE
 - *meščanska komedija: - LESSING
 - VOLTAIRE

ROMANTIKA

- zgodovinske drame v živi domišljiji – romantična čustva
- GOETHE – (Faust)
- KLEIST - Nemčija
- PUŠKIN – Rusija
- LERMANTOV – Rusija

REALIZEM

- dramatika: - socialna
 - meščanska
 - družbenokritična
 - psihološka
 - kmečka
- na prvo mesto postavlja značilna povprečne ljudi iz meščanskega razreda, pa tudi iz nižjih slojev in proletariata
- tezna drama
- v prozi z dialogom
- osebe so v stvarnem času in prostoru – enotnost le teh
- natančni opisi
- GOGOLJ – Rusija

NATURALIZEM

- doseže vrh, ker naturalizem dramatiko napolni z novimi snovmi in ji da trdnejšo dramaturško podlago – realistična igra, proletarska igra
- predstavniki: - IBSEN (Strahovi) – Norvežan
 - A. P. ČEHOV (Češnjev vrt, Utva, Tri sestre) – Rus
 - STRINDBERG (Oče, Gospodična Julija) – Šved
- ohrani analitično dramsko tehniko
- lastnosti iz realizma so v naturalizmu stopnjevanje